

Kostenindicatie Erfgoedvisie gemeente Huizen

**Gemeente Huizen
Graaf Wichman 10
1276 KB Huizen
t.a.v. dhr. H. Jongsma**

Datum: 16-09-2022
Kenmerk: 2022330/HMD/2577

Geachte heer Jongsma,

Met plezier bied ik u onze kostenindicatie aan voor een Erfgoedvisie en Erfgoedbeleid voor de gemeente Huizen.

Uw vraag

De gemeenteraad van Huizen heeft een motie in voorbereiding voor het opstellen van een erfgoedvisie en erfgoedbeleid voor de gemeente Huizen. Het huidig erfgoedbeleid is gedateerd. Er wordt veel ad-hoc gehandeld vanwege een gebrek aan een achterliggende structuur. De focus voor de nieuwe visie op de omgang met erfgoed ligt bij zowel het behouden van gebouwd erfgoed, als roerende en immateriële zaken. Er is behoefte aan duidelijke kaders. Daarnaast vindt de gemeente Huizen een participatieve aanpak belangrijk. Voor de gewenste omgang met het erfgoed van Huizen zullen inwoners en belanghebbenden ((Stichting Vrienden van het Oude Dorp en de Historische Kring Huizen), monumenteneigenaren en externe deskundigen (Heemschut, BOEi, Loods herbestemming) een belangrijke bijdrage leveren aan het proces.

Actuele vragen voor de omgang met het erfgoed van Huizen zijn:

- a. Is uitbreiding van de beschermde gemeentelijke dorpsgezichten nodig en wenselijk?(bijvoorbeeld de Wiggert Kooijbuurt?)
- b. Hoe beschermen we de karakteristieke panden (die 30 jaar geleden zijn geïnventariseerd), zijn deze inmiddels misschien monumentwaardig?
- c. Vervolg aan de inventarisatie van de wederopbouwperiode is wenselijk en inventarisatie van de cultuurhistorische waarden uit de post '65 periode is wenselijk.
- d. Hoe willen we omgaan met de vijf cultuurhistorisch waardevolle kerken?
- e. Willen we uitbreiding van de monumentenlijst of is bescherming niet het juiste instrument?

Onze visie

Onze visie op de opgave onderscheidt zich op een drietal punten:

1) Storytelling

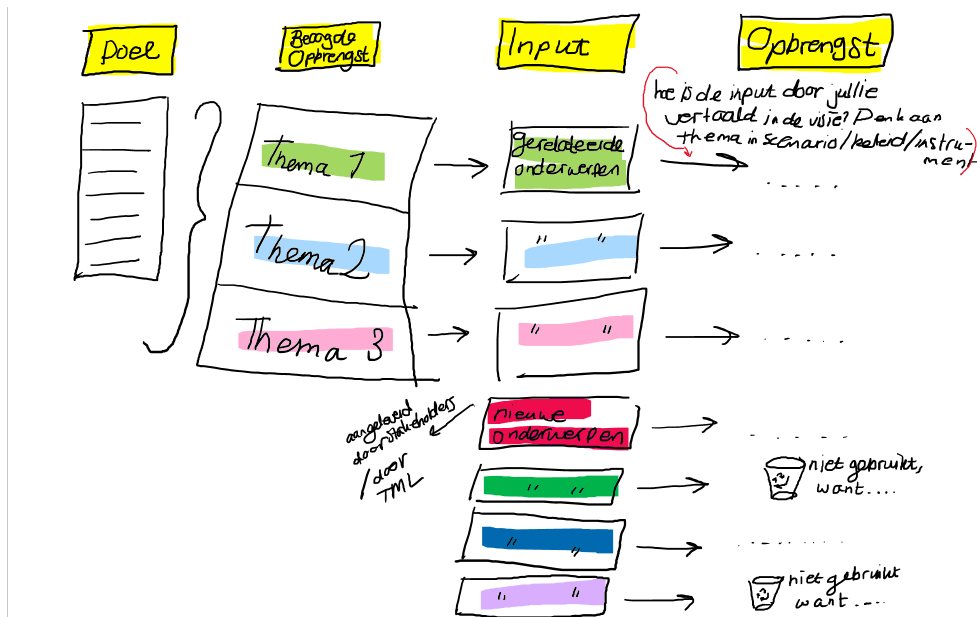
We vertalen aanwezig erfgoed naar verhalen en zetten deze centraal. Om je als gebruiker en bewoner te identificeren met een gebied zijn immers verhalen nodig.

2) Verbinden van het verleden met de toekomst

We verbinden het verhaal van de plek met de behoeften en opgaven van de plek. Beide doen we met lokale stakeholders, zodat deze aansluiten bij het perspectief en de ambities van de gemeente. Op die manier ontstaat een lokaal gedragen visie op de omgang en rol van het erfgoed in de gemeente Huizen.

3) Transparant participeren

Als onderdeel van onze participatieaanpak willen wij transparant en zorgvuldig communiceren. Als stakeholders investeren om deel te nemen aan een participatietraject is het fijn om te weten wat er gedaan wordt met de opgehaalde informatie tijdens sessie, de vertaling van deze input en hoe wij tot een erfgoedvisie en/ of uitvoeringsprogramma komen. Daarom brengen wij het hele proces in beeld door middel van een organogram.

Inzicht in de mogelijkheden

Uw vraag is nog heel breed. Er is een wens om een erfgoedvisie voor de gemeente te hebben die richting en houvast geeft. Ook zijn er al specifieke vragen die onderdeel van een uitvoeringsprogramma kunnen zijn of op projectniveau zouden kunnen worden uitgewerkt. We willen u graag inzicht geven in deze verschillende mogelijkheden waarbij we een kostenindicatie met een bandbreedte aangeven. Deze onderdelen kunnen volgorde- (gefaseerd) uitgevoerd worden. Ook kan er gekozen worden voor de uitvoering van losse onderdelen afgestemd op urgentie, het beschikbare budget en/of de wensen van de raad.

- 1) Opstellen van een erfgoedvisie voor de gemeente Huizen
- 2) Opstellen van een uitvoeringsprogramma erfgoed voor de gemeente Huizen
- 3) Projectmatige aanpak van concrete en actuele vragen voor de omgang met het erfgoed van de gemeente Huizen

Ambtelijke inzet en betrokkenheid

Voor de uitvoering en het draagvlak van het opstellen van een visie en het uitvoeren van projecten is ambtelijke inzet en betrokkenheid heel belangrijk. We begrijpen dat het belangrijk is om hier ook inzicht in te bieden. Tijdens het startgesprek maken we concrete afspraken hierover. Wat ten minste nodig is aan inzet, betrokkenheid en beschikbare capaciteit is een vast aanspreekpunt die als 'linking ping' fungeert voor de ambtelijke organisatie. Daarnaast vragen we beschikbaarheid voor de afstemming over de voortgang van het traject en het schrijven van college- en raadsvoorstellen. Tijdens het traject is het belangrijk om input van de ambtelijke organisatie op te halen. Hiervoor wordt actieve deelname aan een aantal sessies gevraagd.

1. Opstellen van een erfgoedvisie voor de gemeente Huizen

Uw vraag is te komen tot een erfgoedvisie voor de gemeente middels een participatieve aanpak. “de kracht van participatie is belangrijke bewijslast om de meerwaarde en betekenis van erfgoed voor de samenleving van de gemeente Huizen aan te tonen.” Hiervoor zien wij het volgende stappenplan voor ons: (zie voor het uitgebreidere omschrijving van de onderdelen bijlage 1)

Fase 1 Onderzoek & Analyse

- Ad 1. Startgesprek
- Ad.2 Erfgoedsafari Huizen: het lokale perspectief in beeld
- Ad 3. Quick-scan: de mening van de inwoners
- Ad 4. Verhaal van de plek
- Ad 5. Kernwaardensessie interne werkgroep gemeente Huizen
- Ad 6. Kernwaardensessie Stakeholderbijeenkomst
- Ad 7. Informatieavond bewoners 1

Fase 2: Ambitie bepalen

- Ad 8. Verhaallijnen, moodboards en erfgoedambities
- Ad 9. Brainstormsessie met de raad over de erfgoedambities

Fase 3: Visievorming

- Ad 10. Projecten workshop Stakeholders +interne werkgroep: de verbindende kracht van erfgoed
- Ad 11. Concept Erfgoedvisie opstellen
- Ad 12. Informatieavond 2
- Ad 13. Redactieronde

<i>Kostenindicatie opstellen erfgoedvisie</i>	
<i>Bandbreedte</i>	€25.000 – 35.000,-

2. Opstellen van een uitvoeringsprogramma erfgoed voor de gemeente Huizen

Uw vraag is te komen tot een uitvoeringsprogramma erfgoed voor de gemeente Huizen. Hiervoor zien wij het volgende stappenplan voor ons:
(zie voor het uitgebreidere omschrijving van de onderdelen bijlage 1)

- Ad 1. Beleidsambities en speerpunten ophalen:
Bijeenkomst ambtelijke organisatie en/of gemeenteraad
- Ad 2. Workshop projecten met stakeholders
- Ad 3. Concept Uitvoeringsprogramma (UVP) opstellen
- Ad 4. Werksessie met stakeholders en interne werkgroep over de conceptuitwerkingen
- Ad 5. Redactieronde
- Ad 6. Presenteren uitvoeringsprogramma erfgoed college, raad en/of stakeholders

<i>Kostenindicatie opstellen uitvoeringsprogramma</i>	
<i>Bandbreedte</i>	€ 10.000 – 20.000,-

3. Projectmatige aanpak van concrete en actuele vragen voor de omgang met het erfgoed van de gemeente Huizen

Uw vraag is om voor een aantal actuele vragen met betrekking tot de omgang met het erfgoed van de gemeente Huizen een antwoord te formuleren. In een uitvoeringsproject formuleren we antwoord op die vragen:

- 1) Is uitbreiding van de beschermde gemeentelijke dorpsgezichten nodig en wenselijk? (bijvoorbeeld de Wijgert Kooijbuurt?)

Project: Borgen Ruimtelijke Kwaliteit Buurten

In Huizen is er voor een aantal buurten meer aandacht gewenst voor het versterken en behouden van de omgevingskwaliteit. Hoe kunnen we de ruimtelijke kwaliteiten borgen voor de toekomst? Onderzoek en aanbevelingen naar mogelijke instrumenten.

<i>Kostenindicatie Borgen Ruimtelijke Kwaliteit Buurten</i>	
<i>Bandbreedte</i>	<i>€ 5.000 – 10.000,-</i>

- 2) Hoe beschermen we de karakteristieke panden (die 30 jaar geleden zijn geïnventariseerd), zijn deze inmiddels misschien monumentwaardig?

Project: Actualiseren lijst karakteristieke panden en advies over omgang

<i>Kostenindicatie Actualiseren lijst karakteristieke panden en advies</i>	
<i>Bandbreedte</i>	<i>€ 5.000 – 10.000,-</i>

- 3) Vervolg aan de inventarisatie van de wederopbouwperiode is wenselijk en inventarisatie van de cultuurhistorische waarden uit de post '65 periode is wenselijk.

Project: Inventarisatie waardevolle architectuur

Er is een aantal perioden die nog onvoldoende geïnventariseerd zijn in de gemeente Huizen. Het is belangrijk om te weten wat je hebt, zodat je het ook op waarde kunt schatten. Voorbeelden van deze thema's zijn het Wederopbouwverfgoed en het Post '65 erfgoed.

<i>Kostenindicatie opstellen uitvoeringsprogramma</i>	
<i>Bandbreedte</i>	<i>€ nader te bepalen afhankelijk van de omvang van het gebied en het gewenste beschrijvingsniveau</i>

- 4) Hoe willen we omgaan met de vijf cultuurhistorisch waardevolle kerken?

Project: Borgen resultaten Kerkensie, advies voor vervolg

Als onderdeel van het kerkensietraject zijn vijf kerken cultuurhistorisch waardevol gebleken en als zodanig beschreven. Hoe kunnen we deze waarde en betekenis voor de toekomst behouden? We verkennen de verschillende mogelijkheden met voors en tegens zoals: het opstellen van transformatiekader per kerk, aanwijzing tot monument of functie aanduiding voor omgevingsplan.

<i>Kostenindicatie borgen resultaten Kerkensie</i>	
<i>Bandbreedte</i>	<i>€ nader te bepalen</i>

5) Inventariseren immaterieel erfgoed gemeente Huizen

Project: Participatieve inventarisatie

Als onderdeel van de erfgoedvisie of als los project kan met de inwoners van de gemeente Huizen een participatief inventarisatie traject gestart worden. Wat zijn belangrijke tradities en gebruiken van de gemeenschap? Een mooi voorbeeld van een dergelijke inventarisatie is gedaan in de gemeente Oirschot <https://www.visitoirschot.nl/nl/ontdek-oirschot/nieuws-inspiratie/oirschotse-tradities-en-gebruiken>

<i>Kostenindicatie borgen resultaten Kerkervisie</i>	
<i>Bandbreedte</i>	<i>€ nader te bepalen</i>

Organisatie

Opdrachtgever is: **Gemeente Huizen**
 Graaf Wichman 10
 1276 KB Huizen
 t.a.v. dhr. H. Jongsma

Opdrachtnemer is: **The Missing Link**
 2e Daalsedijk 6A
 3551 EJ Utrecht
 KVK-nummer: 30188302
 BTW-nummer: NL 81 20 60 77 5 b 01
 Bankrekeningnummer: NL 71 RABO 0140 8608 19
 Contactpersoon namens The Missing Link is mw. H. Masselink-Duits

Informatie

Deze offerte is gebaseerd op een telefoongesprek en aanvullende mail op 9 september 2022 tussen dhr. H. Jongsma (Gemeente Huizen) en mw. S. Veelders (The Missing Link).

Ik vertrouw erop u hiermee een passende aanbieding te hebben gedaan. Mocht u vragen hebben over deze offertetekst of de kostenraming dan kunt u uiteraard contact met mij opnemen, per telefoon (06-39251487) of e-mail (h.masselink-duits@the-missinglink.nl).

Met vriendelijke groet,

Hanneke Masselink-Duits
 Senior adviseur
 The Missing Link

Siënna Veelders
 Adviseur
 The Missing Link

Bijlage 1 – Uitgewerkte stappenplannen

Bijlage 2 – Team

Bijlage 3 – Referentievoorbeld Erfgoedvisie gemeente Oisterwijk

BIJLAGE 1 Uitgewerkte stappenplannen

1 Erfgoedvisie

Fase 1 Onderzoek & Analyse

Ad 1. Startgesprek

In het startgesprek met de gemeente stemmen we graag stappenplan samen vast. We maken afspraken over de taak- en rolverdeling tussen het kernteam van de gemeente en de erfgoedadviseurs van The Missing Link. We gaan samen na of de stakeholders van de klankbord groep allemaal in beeld zijn en vullen deze indien nodig aan. Ook bepalen we de contactmomenten met de klankbordgroep en het participatieniveau van de verschillende stakeholders. We vertalen het stappenplan naar een concrete planning.

Ambtelijke investering: 4 uur

Ad.2 Erfgoed safari Huizen

Om de gemeente goed te leren kennen en de opdracht vanuit het lokale perspectief te kunnen benaderen gaan de erfgoedadviseurs op erfgoed safari door de gemeente, we bezoeken karakteristieke plekken en ontmoeten als het mogelijk is, relevante stakeholders uit het erfgoedveld.

Ad 3. Quick-scan: de mening van de inwoners

We stellen een vragenlijst op over het Erfgoed van Huizen. De vragen gaan over verschillende erfgoedonderwerpen, omgang met monumenten, waardering, informatie aanwijzing en behoud van monumenten, erfgoedbeleving, de rol van de gemeente, de bekendheid van en het belang wat gehecht wordt aan het erfgoed van de gemeente Huizen. Er zijn meerdere vormen mogelijk voor de uitvoering:

1. Online enquête (licht)

2. Straatinterviews (medium): TML gaat in Huizen de straat op en bevoegt voorbijgangers. Een voordeel aan straatinterviews, i.t.t. een online enquête, is dat er doorgevraagd kan worden om de diepte in te gaan door door te vragen. Ook bied de persoonlijke gesprekken de kans om dichterbij het gevoel van de geïnterviewden te komen. De geïnterviewde krijgen de mogelijkheid om op een later moment betrokken te worden in het participatietraject en/of op de hoogte gehouden te worden van het proces.

Ad 4. Verhaal van de plek

Om de identiteit naar boven te halen, inventariseren we de historie van het gebied. Om je te kunnen identificeren met een plek zijn immers verhalen nodig. Op deze wijze laten we zien wat de karakteristieken uit de ontwikkelgeschiedenis van het gebied zijn en welke betekenis het gebied door de loop der tijden heeft gehad. Dit resulteert in 'het verhaal van de plek', een toegankelijk en aansprekend verhaal, ondersteund met veel beeld.

Ad 5. Kernwaardensessie interne werkgroep gemeente Huizen

TML presenteert het *Verhaal van de plek* aan de interne werkgroep en het kernteam van de gemeente. Vervolgens bepalen we op basis van het verhaal van de plek, de kernwaarden van de gemeente Huizen. Dit doen we met behulp van een kaartspel,

speciaal ontworpen voor deze opdracht. Op de kaartjes staan erfgoedelementen en symbolen waaruit een keuze gemaakt wordt, om tot de kernwaarden van de gemeente te komen. De kernwaarden spiegelen we vervolgens aan de opgaven van de gemeente. We tonen voorbeelden hoe erfgoed als middel kan ingezet worden om ambities te verwezenlijken en gaan samen op zoek naar koppelkansen. Zo kan erfgoed een meerwaarde leveren aan andere maatschappelijke opgaven waar de gemeente Huizen voor staat. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de bijdrage aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, recreatie, toerisme & citymarketing.

Ambtelijke investering: 4 uur

Ad 6. Kernwaardensessie Stakeholderbijeenkomst

Tijdens deze eerste stakeholderbijeenkomst staat kennismaken en ontmoeten centraal. We willen graag ophalen wat voor de stakeholders belangrijke thema's zijn voor de Erfgoedvisie van Huizen. We presenteren het *Verhaal van de plek* van de gemeente Huizen en gaan samen de kernwaarden bepalen in een interactieve sessie. Daarnaast verkennen we de behoeften van de stakeholders op het gebied van onderlinge samenwerking en de samenwerking met de gemeente. Vragen die ook aan de orde komen zijn: Wat is de gewenste rol van de gemeente en wat dragen de stakeholders zelf bij aan toekomstbestendigheid van het erfgoed?

Ad 7 Informatieavond Bewoners 1

Tijdens deze openbare informatieavond worden de bewoners geïnformeerd en geïnspireerd over het project: een Erfgoedvisie voor Huizen. Gemeenteraadsleden worden ook uitgenodigd aan deze bijeenkomst deel te nemen. Er kan informatie worden opgehaald bij inwoners en zij kunnen suggesties doen ten aanzien van de erfgoedvisie. Wat vinden de bewoners van waarde? En wat zijn hun wensen en behoeften in relatie tot de erfgoedvisie?

Fase 2 Ambitie bepalen

Ad 8. Verhaallijnen, moodboards en erfgoedambities

De opgaven van de gemeente die we in bovenstaande bijeenkomst boven tafel hebben gehaald, koppelen we aan 'het verhaal van Huizen'. Op basis hiervan maken we verhaallijnen. Een verhaallijn is geen verhaal, maar een concept waarmee de geschiedenis wordt gebruikt om de toekomst vorm te geven. Het geeft een gebied een gezicht en koppelt het verhaal van de plek aan de agenda van de plek. Omdat verhaallijnen actueel zijn, kunnen ze een actieve rol spelen bij de ontwikkeling van een gebied en richting geven aan te maken keuzes. De verhaallijnen visualiseren wij in aansprekende moodboards. Een beeld zegt immers meer dan duizend woorden. Ook is het in deze fase van belang om de erfgoedambities te omschrijven. Deze worden geformuleerd en besproken met de opdrachtgever.

Voorbeelden verhaallijnen en moodboards

Ad 9. Brainstormsessie met de raad over de erfgoedambities

In deze brainstormsessie presenteren we de oogst van de participatie, de kernwaarden uit het verhaal van de plek en de verhaallijnen. Vervolgens peilen we het ambitieniveau van de gemeenteraad. Wat vindt de raad belangrijk met betrekking tot het erfgoed en hoe vertaalt zich dat/wat betekent dit voor de erfgoedvisie en het uitvoeringsprogramma?

Fase 3 Visievorming

Ad 10. Projectenworkshop Stakeholders + interne werkgroep: de verbindende kracht van erfgoed

De stakeholders gaan samen aan de slag in een interactieve sessie over de verbindende kracht van erfgoed. We leggen in deze sessie de verhaallijnen moodboards voor en toetsen deze. Vervolgens werken we hierop door. Wat is er nodig om het aanwezige erfgoed zichtbaar en beleefbaar te maken? Hoe kun je het erfgoed inzetten voor andere opgaven? Zoals citymarketing, educatie, het verhogen van omgevingskwaliteit en leefbaarheid. We gaan samen aan de slag met projectideeën en een vertaling naar een projectmatige aanpak.

Ambtelijke investering: 4 uur

Ad 11. Concept Erfgoedvisie opstellen

Op basis van uitkomsten sessie(s) concept Erfgoedvisie opstellen.

Ad 12. Informatieavond 2

We presenteren de conceptvisie en het conceptuitvoeringsprogramma aan de bewoners. De informatie en suggesties worden als een advies beschouwd en kunnen in de conceptvisie verwerkt worden, als daar door de beleidsadviseur erfgoed en de erfgoedadviseur TML aanleiding toe wordt gezien.

Ad 13. Redactieronde

We verwerken de aangedragen feedback in deze redactieronde. We werken aan de definitieve tekst van de erfgoedvisie.

Wat levert het op?

Inzicht	Co-creatie	Draagvlak	Kompas
			
Religieus erfgoed plaatsen in haar context biedt nieuwe perspectieven voor de toekomst. Denken vanuit de plek maakt dat de individuele belangen even op de achtergrond komen.	Samen de kernwaarden bepalen zorgt voor inzicht in elkaars belangen en waarden. De dialoog voeren op basis van beelden zorgt voor het ontwikkelen van een gezamenlijke taal.	Een verhaallijn zorgt voor een gewortelde en herkenbare identiteit. Voortbouwen op deze identiteit zorgt voor draagvlak bij toekomstige ontwikkelingen.	Een bruikbaar ontwikkelperspectief voor de toekomst op basis van gedeelde identiteit biedt een kompas voor beleid en vertaling naar projectmatige aanpak/
Dialogo	Belevingswaarde	Gebruikswaarde	Toekomstwaarde

2. Opstellen van een uitvoeringsprogramma erfgoed voor de gemeente Huizen

Ad 1. Beleidsambities en speerpunten op te halen

Bijeenkomst(en) ambtelijke organisatie en/of gemeenteraad. We tonen voorbeelden hoe erfgoed als middel kan ingezet worden om ambities te verwezenlijken en gaan samen op zoek naar koppelkansen. Zo kan erfgoed een meerwaarde leveren aan andere maatschappelijke opgaven waar de gemeente Huizen voor staat. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de bijdrage aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, recreatie, toerisme & citymarketing.

Ambtelijke investering: 4 uur

Ad 2. Workshop projecten met stakeholders

De stakeholders gaan samen aan de slag in een interactieve sessie over de verbindende kracht van erfgoed. We leggen in deze sessie de verhaallijnen moodboards voor en toetsen deze. Vervolgens werken we hierop door. Wat is er nodig om het aanwezige erfgoed zichtbaar en beleefbaar te maken? Hoe kun je het erfgoed inzetten voor andere opgaven? Zoals citymarketing, educatie, het verhogen van omgevingskwaliteit en leefbaarheid. We gaan samen aan de slag met projectideeën en een vertaling naar een projectmatige aanpak.

Ad 3. Concept Uitvoeringsprogramma (UVP) opstellen

Op basis van de uitkomsten van de sessie(s) stellen we een concept uitvoeringsprogramma op.

Ad 4. Werksessie met stakeholders en interne werkgroep over de conceptuitwerkingen

Samen met de stakeholders en de interne projectgroep bespreken we de concepten en verzamelen we feedback.

Ambtelijke investering: 4 uur

Ad 5. Redactieronde

We verwerken de aangedragen feedback in deze redactieronde. We werken aan de definitieve tekst van het Uitvoeringsprogramma (UVP).

Ad 6. Presenteren uitvoeringsprogramma erfgoed college, raad en/of stakeholders

Tijdens deze sessie met de raad presenteren we de definitieve Erfgoedvisie en het t Uitvoeringsprogramma en is er een laatste gelegenheid om te reageren op de stukken.

Bijlage 2 Het team

Hanneke Masselink-Duits is historicus en senior Erfgoedadviseur bij The Missing Link. Ze heeft hiervoor jaren als beleidsadviseur Cultureel Erfgoed bij de gemeente Hilversum. Als Erfgoedadviseur begeleidt ze gemeenten met het opstellen van beleid. Ze is een verbinder en werkt oplossingsgericht. Bovendien weet ze in een divers maatschappelijk en bestuurlijk krachtenveld draagvlak te creëren. Ze heeft als missie om de bewustwording van de waarde en de kracht van erfgoed te vergroten.

Tijdens haar werk als beleidsadviseur bij de gemeente Hilversum heeft ze ervaring opgedaan met de complexiteit van herbestemmingstrajecten van kerken. Het heeft haar inzicht gegeven in de verschillende emoties en betekenissen die religieus erfgoed kan vertegenwoordigen. Ze is vanuit een intrinsieke motivatie betrokken bij en geïnteresseerd in kerken. Ze heeft als vrijwilliger vele zomers gegidst bij Kerken Kijken Utrecht. Ze schreef over Het Nieuwe Kerken en haar mini-retraite in de Middeleeuwse Kluis in de Jacobikerk om meer aandacht te genereren voor religieus erfgoed. Ook heeft ze kennis van en ervaring met het opstellen van een Kerkenvisie.

Ze is bekend met de politiek bestuurlijke dynamiek en gevoeligheid die komt kijken bij een aanwijzingstraject en visievorming met verschillende stakeholders. Ze heeft de vaardigheid om tijdens deze processen met iedereen positief en op de inhoud te communiceren, waarbij ze altijd de juiste toon weet te vinden en het bredere belang blijft overzien. Ze wordt de trekker voor dit project.

Siënna Veelders is cultureel erfgoed professional en adviseur bij The Missing Link. Ze is gespecialiseerd in erfgoed, gebiedsontwikkeling en participatietrajecten.

Ze vindt het belangrijk om, naast de traditionele aanpakken van een erfgoedprofessional, processen te ontwikkelen om samen met lokale stakeholders de geleefde geschiedenis op te halen. Niets is leuker om het archief in te duiken en vervolgens processen te ontwerpen met als uitkomst een gelaagde geschiedenis.

Door persoonlijke verhalen en persoonlijke archieven toe te laten voegen door de lokale gemeenschap ontstaat er een 'sense of place' en betere betrokkenheid in gebiedsontwikkeling. Tijdens een participatieproces is het belangrijk ruimte te creëren voor co-creatie en inzichtelijk te maken hoe deze opgehaalde ideeën, wensen en opmerkingen meegenomen gaan worden in adviesvorming. Deze manier van communiceren noemt Siënna 'transparant participeren'.

Siënna heeft ervaring met erfgoed- en kerkenvisies, beleid en advies voor ontwerp- en transformatieopgaven. Daarnaast heeft ze ervaring met het ontwikkelen van nieuwe workshopformules en organiseert zij graag evenementen om tijdelijk gebruik van gebouwen en openbare ruimte te stimuleren. Ze deelt graag haar kennis in een divers internationaal netwerk en inspireert toekomstige erfgoedprofessionals door middel van gastlessen en excursies.

Bijlage 3 Referentievoorbeeld

Erfgoedvisie voor de gemeente Oisterwijk

Voor de gemeente Oisterwijk hebben we een erfgoedvisie gemaakt. In deze visie staat vervolgens beschreven hoe we de bouwstenen van het erfgoed in de gemeente kunnen versterken en bijdragen aan het behoud, beschermen, beheren en beleven van het Oisterwijkse erfgoed. We introduceren de Erfgoedagenda als dynamisch uitvoeringsinstrument. De Erfgoedagenda bestaat uit sleutelprojecten die uitvoering geven aan de visie. Het biedt een kader voor beleid en een vertaling naar een projectmatige aanpak. We gaan in de visie uit van de ontwikkelkracht van erfgoed en we streven naar actief gebruik van erfgoed, waar zoveel mogelijk mensen van kunnen genieten. Erfgoed is van belang voor de leefbaarheid en herkenbaarheid van de gemeente Oisterwijk. Omdat we trots zijn op ons erfgoed willen het delen met de bewoners en bezoekers, jong & oud. Een belangrijk deel van de visie gaat daarom over het beleefbaar maken van erfgoed. De Erfgoedvisie is als een kompas dat houvast en inspiratie biedt voor de wijze waarop erfgoed een bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke opgaven waar de gemeente Oisterwijk voor staat.

De volledige erfgoedvisie kunt u vinden via [deze](#) website.

3 ERFGOEDVISIE TOEPASSEN

In deze visie staat beschreven hoe we de bouwstenen van het erfgoed in de gemeente kunnen versterken en bijdragen aan het behoud, beschermen, beheren en beleven van het Oisterwijkse erfgoed. We onderscheiden 3 bouwstenen: fundament, gebruik en beleving. We introduceren de Erfgoedagenda als dynamisch uitvoeringsinstrument. De Erfgoedagenda biedt houvast door een concrete vertaling naar een projectmatige aanpak in de vorm van sleutelprojecten.

De sleutelprojecten bieden inspiratie op welke manier erfgoed gekoppeld kan worden aan de ambities van de gemeente op andere beleidsvelden. We streven naar actief gebruik van erfgoed waar zoveel mogelijk mensen van kunnen genieten. We gaan uit van de ontwikkelkracht van erfgoed en zetten in op erfgoedbeleving. De Erfgoedvisie is als een kompas dat houvast en inspiratie biedt voor de wijze waarop erfgoed een bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke opgaven waar de gemeente Oisterwijk voor staat.

3.1 BOUWSTENEN

We werken aan het fundament door verschillende projecten uit te voeren, die we sleutelprojecten noemen. We zorgen dat de basis op orde is. We werken aan bescherming en behoud van het erfgoed, want als we er niet zorgvuldig mee om gaan is het straks weg. Door te zorgen dat het beleid en instrumentarium voor uitvoering van de wettelijke taken op orde is, versterken we het fundament:

Bouwsteen 1: FUNDAMENT

We willen het roerend, onroerend en immaterieel erfgoed benutten bij het behoud en de verbetering van de omgevingskwaliteit. Erfgoed is integraal onderdeel van de leefomgeving en wordt bij planontwikkeling afgewogen met de andere omgevingswaarden. We zetten in op het versterken van erfgoed in de leefomgeving door deze te gebruiken in de leefomgeving:

Bouwsteen 2: GEBRUIK

Het Oisterwijkse erfgoed wordt gekoesterd. De gemeente Oisterwijk wil graag zoveel mogelijk inwoners en jongeren betrekken bij de historie en het uitdragen van het erfgoed op een eigentijdse manier. We willen het erfgoed in de hoofden en harten van mensen:

Bouwsteen 3: BELEVING

Dit hoofdstuk verwoordt de toepassing van de visie van de gemeente op het erfgoed, waarbij deze drie bouwstenen worden aangehouden:

- 1 **Fundament**
De basis op orde
- 2 **Gebruik**
Erfgoed in de leefomgeving
- 3 **Beleving**
Erfgoed in de hoofden en harten van mensen

Deze bouwstenen dragen bij aan het behoud, beschermen, beheren en beleven van het Oisterwijkse erfgoed.